

εἶχεν ἀποκτήσει τὸ προνόμιον νὰ λέγῃ τὴν γνώμην τῆς εἰς τὸν Κύριόν τῆς.

— Ὁ ἴδιος ἦτο καὶ εἶναι πάντοτε, ὑπέλαθεν ὁ κ. Περικλῆς. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει τὰ χρέη τῆς φιλοξενίας.

Κύτταξε λοιπὸν νὰ ἐτοιμάσῃς δωμάτιον διὰ τὸν ξένον.

— Νὰ ἐτοιμάσω! τὰ δωμάτιά μου ἐμένα εἶναι πάντοτε ἔτοιμα, εἶπεν ἡ Ἀνουντσιάτα προσβληθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐκφρασθεῖσης ὑπονοίας ὡς πρὸς τὰ τῆς ὑπηρεσίας τῆς.

— Τὸ 'ξεύρω, τὸ 'ξεύρω, — ἀλλὰ θὰ ἔγῃς ν' ἀλλάξῃς τὰ σινδόνια, νὰ ἀερίσῃς τὸ δωμάτιον... ὁ ξένος πάσχει, καὶ οἱ ἄρρωστοὶ θέλουν πολλὴν περιποίησην.

Καὶ ὁ γέρον ἐκίνησε μεγαλοπρεπῶς τὴν χεῖρα, διὰ νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὸν διάλογον. Δὲν ἠδύνατο ὅμως καὶ νὰ παύσῃ σκεπτόμενος περὶ τοῦ πράγματος. Μὲ τὸ βιβλίον ἀνοικτὸν ἐνώπιόν του, ἔστρεψε τὰ βλέμματα ἀπὸ τὸ ἐν παράθυρον εἰς τὸ ἄλλο, βλέπων πότε πρὸς τὸν ἐξώστην καὶ πότε πρὸς τὸ Κάστρον.

Ἄλλ' ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἐξεγείρῃ τὴν πατρικὴν μέριμνάν του τὸ τηλεγράφημα τοῦ Κωνσταντίνου; Γαμβρός διὰ τὴν Ἰναρίμην! Ἀνοησίου! Πῶς νὰ φαντασθῇ τις ὅτι ξένος ἀγνωστος, τὸν ὅποιον ἐκ τύχης συνήντησεν ὁ ἀδελφός του, θὰ ἦτο ὁ κατάλληλος σύζυγος διὰ τὸν θησαυρόν του; Παρεκτός τούτου, εἶχεν ἀπόφασιν νὰ μὴ τὴν δώσῃ εἰς ἄνδρα μὴ γνωρίζοντα κατὰ βάθος τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν. Ἐγνωρίζε δὲ ὁποῖου εἶδους ἑλληνιστὰς στέλλει συνήθως ἡ Εὐρώπη εἰς τὴν Ἑλλάδα: εἴτε νεανίσκους νομιζοντας ὅτι τὰ ἤξεύρουσιν ὅλα, ἢ γέροντας ἀρχαιολογουοντας, — καὶ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δὲ προσφέροντας βραβεροφώνως τὴν Ἑλληνικὴν καὶ γνωρίζοντας ἐπιπολαιῶς τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν Πλάτωνα. Τοὺς τοιοῦτους λογίους δὲν εἶχε πολλὴν ὀρεξιν νὰ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ πλησίον. Ὡς πρὸς τὴν Ἰναρίμην, ἀκόμη ὀλιγώτερον θὰ τοὺς ἐνοσσιμύετο ἐκεῖνη. Ἡ ὠραιότης καὶ αἱ γνώσεις τῆς, ἔδιδον εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι δύσκολη.

Ἐνῶ ἐσκέπτετο ταῦτα, διήλθε μία σκιὰ ἐξωθεν τοῦ πρὸς τὸν ἐξώστην παραθύρου καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν ὠραία νεανίας.

[Ἐπειτα συνέχεται] Κατὰ τὸ ἀγγλικὸν ὑπὸ Δ. Β.

ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΨΙΤΤΑΚΩΝ

Ἀπὸ εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἔχω φαῖδν τεφρόχρουν μετ' ἐρυθρᾶς οὐρᾶς θῆλυν ψιττακὸν τοῦ Γκαμπόν, ἡλικίας τεσσαράκοντα ὀκτὼ περίπου ἐτῶν, οὗτινος ὁ ἀναγνώστης εὐρίσκει παρατεθειμένην ἐνταῦθα τὴν εἰκόνα τὸ πτηνὸν τοῦτο, οὗ ἡ πτέρωσις διατηρεῖται ἔτι ἄριστα, διακρίνει ἕκτακτος νοημοσύνη, ἣν ἐνόμισα ἐνδιαφέρον νὰ γνωρίσω τοῖς ἀναγνώστασι.

Τὸ ἴδιως χαρακτηρίζον τὸ πτηνὸν τοῦτο συνίστα-

ται εἰς τοῦτο: οὐ μόνον μιμεῖται καὶ ἀναμιμνήσκειται πάντα ψόφον καὶ ἤχρον ἐν ἀκούει, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ δημιουργεῖ καὶ συνθέτει τοιοῦτους.

Προτοῦ γίνῃ κτήμᾳ μου τὸ πτηνόν, εὐρίσκειτο ἐν Παρισίοις ἐν οἰκίᾳ κατοικουμένη ὑπὸ πολλῶν ἐνοικιαστῶν. Ἐμμεῖτο τὰς φωνὰς τῶν πυργιτῶν τῶν οἰκούντων ἐπὶ τῆς στέγῃς τῆς οἰκίας ταύτης καὶ συχαζόντων τὴν αὐλὴν αὐτῆς, τὰς κατὰ τὸ ἔαρ μάχας ὅπως καταλάβωσι νεοτιάν, τὰς διαρκεῖς αὐτῶν ἡμερινὰς φιλονεικίας. Ἐμμεῖτο ἐπίσης ἀπάσας τὰς φωνὰς τῶν πλανοδίων πωλητῶν τῶν Παρισίων, ἰδίως τῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων πεπαλαιωμένας ἐνδυμασίας. Πολλὰκις δὲ οἱ ἐνοικιοῦντες ἤπαθήθησαν ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ ψιττακοῦ, διότι τόσο πιστῶς ἀπέδιδε ταύτην.

Ὅτε μοὶ ἔδωκε τὸ πτηνὸν τοῦτο ὁ γυναικάδελφός μου, κατὰ τὸν πλεμον τοῦ 1870, τὸ παρέδωκα εἰς τὴν ἐξοχὴν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν τοῦ κτήματός μου, διότι ἀπετέλουν μέρος τοῦ στρατοῦ τῶν Παρισίων. Ἐν τῇ ἐξοχῇ ἡ μνήμη του ἐπλουτίσθη τότε καὶ ἐξέμαθε ἅπαντας τοὺς ψόφους τῆς φύσεως, ἐπίσης τὴν φωνὴν τῆς ὄρνυγος, τῆς γλαυκός, τῆς κίσσης, τῆς ὀρνίθος, τοῦ ἀλέκτορος καθ' ὅλας τὰς ποιικιλίας τῆς φωνῆς. Διακρίνεται δὲ ἰδίως ἀναπαράγων τὰς σπαρακτικὰς ἐκεῖνας φωνὰς σφαζομένου χοίρου, εἰς ἣν ἐκτέλεσιν φαίνεται παρασταθῆν.

Ἀρχεται πρῶτον διὰ τῶν διακεκομμένων φωνῶν τῶν βαθειῶν ἢ ὀξειῶν τῆς ἀνυπομονησίας καὶ φρίκης τοῦ ὀδηγούμενου εἰς σφαγὴν ζῴου· μετὰ ταῦτα ἐκβάλλει τοὺς ὀρυγμούς τῆς σφαγῆς καὶ ἀγωνίας· πάντα δὲ ταῦτα μετὰ τῆς αὐτῆς χροιάς, τῶν αὐτῶν παραλλαγῶν καὶ τοῦ ὕψους ὅπως καὶ τὸ ἴδιον ζῴον.

Καίτοι δὲ ἀπὸ εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν, δὲν παρέστη πλέον εἰς τοιαύτην ἐκτέλεσιν μηδὲ ἤκουσε τὰς τοιαύτας φωνὰς, ἐνίστε ἀναμιμνήσκειται τῆς θλιβερᾶς ταύτης σκηπῆς καὶ ἐπαναλαμβάνει ταύτην μετὰ τὸς ὀρμῆς ὥστε δονοῦνται αἱ ὕαλοι τῶν παραθύρων καὶ μὴ ἀναγκάζει νὰ τῷ ἐπιβάλλω σιωπὴν.

Ὁ ψιττακός μου παρατηρεῖ πᾶσαν κίνησιν παρασκευάζουσαν πρᾶξιν τινα συνοδευομένην ὑπὸ κρότου καὶ παράγει ἐκ τῶν προτέρων τὸν κρότον τοῦτον.

Ἐὰν μὲ ἴδῃ πλησιάζοντα εἰς ἀνοικτὸν παράθυρον καὶ ἐτοιμαζόμενον νὰ κλείσω τοῦτο, ἀμέσως φωνεῖ παράγων τὸν αὐτὸν κρότον τοῦ παραθύρου, προτοῦ ἐγγίσω ἐγὼ εἰς αὐτό. Τὸ αὐτὸ δὲ πράττει καὶ ὅταν πάλιν ἀντιστρόφως πρόκειται ν' ἀνοίξω τὸ παράθυρον. Ἐὰν μὲ ἴδῃ κρατοῦντα τὸ βινόμακτρον, ἀπομύσσειται, ἐὰν μὲ ἴδῃ κρατοῦντα ἐνδυμα, πάραυτα καὶ ἐκ τῶν προτέρων διὰ τῶν πτερυγῶν ἐκτελεῖ τὰς κινήσεις τὰς ὁποίας θὰ ἔκαμον διὰ νὰ ἐνδυθῶ τὸ ἐνδυμα τοῦτο. Μιμεῖται τὸν ἤχρον τοῦ βέροντος ὕδατος· ἂν μὲ ἴδῃ φέροντα ποτήριον πλήρες ὕδατος ἢ πλησιάζοντα πρὸς τοιοῦτον, ἀμέσως μιμεῖται τὸν ἤχρον τῆς καταπόσεως καὶ καθόδου τοῦ ὕδατος ἐν τῷ φάρυγγι.

Ἐὰν ἴδῃ τὴν γάταν, ἢ ἀπλῶς ἂν ἀκούσῃ καλουμένην γάταν, μιμεῖται πάραυτα τὰς διαφόρους χροιάς τῆς φωνῆς τῆς γάτας· ἐπίσης καὶ τὰς τῶν κυνῶν, ἱππῶν καὶ ὄνων.

Τὸ σπουδαιότερον ὅμως πάντων τοῦ πτηνοῦ τοῦτου, εἶναι ἡ ἰδιότης ἣν κέκτηται νὰ ἐννοῇ τὰ περίεξα αὐτοῦ συμβαίνοντα καὶ ν' ἀναμιμνήσκειται διὰ τῆς λα-

λιᾶς του καὶ τῶν τρόπων του· ὅταν ὀμιλῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ, συμμετέχει τῆς συνομιλίας ἐκπέμπον ἐν καταλλήλῃ στιγμή ἐπιφωνήματα ὦ! ἄ! ἐκπλήξεως καὶ ἐπιδοκιμασίας. Ἐσκαρδίζεται γελῶν ὅταν λέγεται γελῶν τι.

Ὅταν ἔχῃ ἀνάγκη πρᾶγματός τινος καλεῖ τὴν κυρίαν του διὰ τοῦ ὀνόματός τῆς Μαρία, ἂν δ' αὕτη βραδύνη νὰ ἔλθῃ ἢ φωνή του καθίσταται ἀνυπόμονος καὶ διατακτικῆ.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ χειμῶνος εἶχε τεθῆ μετὰ τοῦ κλωβοῦ του παρὰ τὴν ἐστία, ὅτε δαυλὸς κυλισθεὶς πρὸς τὰ ἔμπροσθεν ἐκάλυψε τοῦτον τέφρας, σπινθήρων καὶ καπνοῦ. Ἡ κυρία του ἀπησχολημένη εἰς παρακείμενον δωμάτιον ἤκουσεν ἑαυτὴν καλουμένην Μαρία-Μαρία! ὡς ὑπ' ἀτόμου εὐρισκομένου εἰς κίνδυνον, εἰς μέγιστον τρόμον. Ἐσπευσε καὶ ἐδοθήθησεν αὐτόν. Ὅταν δίδεται αὐτῷ τὸ γεῦμα τῆς μεσημβρίας συνιστάμενον ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων γλυκισμάτων, ὁ ψιττακὸς μου διαφυλάττει καθ' ἐκαστὴν ἐν μικρὸν γλύκισμα διὰ τὸ δεῖπνόν του.

Ἀποστρέφεται τοὺς ἄνδρας, οὐδεὶς δύναται νὰ τὸν πλησιάσῃ χωρὶς νὰ πληρωθῇ ὑπὸ τοῦ βράμφους καὶ τῶν ὀνύγων αὐτοῦ. Τοῦναντίον ἀρέσκειται καὶ ἀγαπᾷ τὰς γυναῖκας καὶ ἰδίᾳ τὰ κοράσια. Πᾶσα γυνὴ δύναται νὰ πλησιάσῃ αὐτῷ καὶ τὸν θωπεύσῃ ἀκινδύως. Ὑπεραγαπᾷ τὴν κυρίαν του ὑπακούει εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς, καὶ ὅταν δέρῃ τοῦτον δίδουσα διὰ τοῦ δακτύλου μικρὰ κτυ-

πήματα ἐπὶ τοῦ βράμφους, λείγει τὸν πληττόντα δακτύλον ἐκβάλλων μικρὰς φωνάς, αἰτῶν συγγνώμην.

Ὅταν ἐξέλθω ἐπανερχομαι εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ ψιττακὸς μου μ' ἐννοεῖ καὶ καίτοι δὲν δύναται νὰ μ' ἴδῃ, προειδοποιεῖ τὴν κυρίαν του περὶ τῆς ἐπανάδου μου φωνῶν ν τ ὀ - ν τ ὀ· τοῦτο δὲ πράττει μόνον κατὰ τὴν ἀριζίν μου.

Λέγει εἰς ἐμὲ Καλὴ ἡμέρα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡσάντις εἰσέλθω εἰς τὸ δωμάτιον ἐν ᾧ εὐρίσκειται. Ἄν δὲ δώσω αὐτῷ τι, μ' εὐχαριστεῖ διὰ τῆς φωνῆς καὶ σχημάτων ἀνεγείρων τὰς πτέρυγας.

Ὁ ψιττακὸς μου εἶναι κυρίως θαυμαστικός, διακρινόμενος διὰ τὸν μέγιστον ἔρωτα πρὸς τὴν μουσικὴν καὶ τὸ χάρισμα τοῦ συνθέτου μουσικῶν τεμαχίων.

Ὅταν βλέπῃ χορευομένην πόλκην, συνοδεύει ταύτην διὰ συριγμῶν μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτηδεύοιτος καὶ ἀκριβεῖς μεθ' ἧς καὶ παύσας ὀργάνου τινός.

Συνθέτει ἐκ τοῦ προχείρου ἀληθῆ τεμάχια μουσικῆς, ἅτινα συρίζει ποικίλων ταῦτα τὰ μέγιστα καὶ οὐδέποτε πίπτων εἰς ἐπαναλήψεις. Λέγει πάντα μετὰ χάριτος, ὕφους καὶ ζωηρότητος ἀνταξίας μαθητοῦ τοῦ Ὁδείου. Ἄδει ἐκ τοῦ προχείρου ἐνώπιον παντὸς ἀνθρώπου, ἀρκεῖ νὰ διαταχθῇ ὑπὸ τῆς κυρίας του. Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ ἄσμα του, ποιεῖ λαρυγγισμοὺς καὶ ἐκβάλλει φωνὰς ὁμοίας τῶν ψαλτῶν τῶν προτοιμαζομένων ν' ἄσωσι. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν προτοιματᾷ ὅπως ἀπόξηράνη τὸ ὄργανόν του, ὅπως καταπῆ τὸ σιάλον του διὰ κινήσεως καταπόσεως συνοδευομένης ὑπὸ ξηροῦ κτύπου τῆς γλώσσης ἐπὶ τοῦ οὐρανίσκου, ὥστε ὁ ἦχος τῆς συρίκτρας νὰ ἐξέρχεται διαυγέστερος, ὁ ἦχος μᾶλλον τοῦ αὐλοῦ διότι πρᾶγματι νομίζει τις ὅτι ἀκούει αὐλὸν πλατύν, εὐμάλακτον καὶ ἡγῆντα. Οἱ βαθεῖς ἦχοι τοῦ ὄργάνου τούτου εἶναι ἀξιοθαύμαστοι. Ὅταν τὸ πτηνὸν τοῦτο ᾄδῃ μιμούμενον τὴν ἀνθρώ-

πινον φωνήν, μεταβαίνει ἀπὸ τῆς ταπεινοτέρας τοῦ βαθυφώνου φωνῆς εἰς τὴν ὀξευτέραν τοῦ ὀξευφώνου ἐξακολοθοῦν τὸ ἄσμα.

Ἀρέσκειται ν' ἀνοίγῃ τὸν κλωβόν του καὶ περιδιαβάξῃ εἰς τὰ δωμάτια. Κατορθοῖ δὲ ἅπαντα τὰ εἶδη τῶν κλειθρῶν μετὰ μελέτην νὰ τ' ἀνοίγῃ.

Δὲν θά ἐτόλμων νὰ καταλέξω τὰ φαινόμενα τῆς ἐκτάκτου νοημοσύνης τοῦ πτηνοῦ τούτου, ἂν μὴ ἑκατοντάδες προσώπων δὲν ἐγίνοντο μάρτυρες ἀπὸ εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν. Τὰ παιδία ἔρχονται ἐξε-

πίτηδες καὶ παίζουσιν ὑπὸ τὸ παράθυρον ἐν ᾧ κεῖται. Τὸ πτηνὸν συμμετέχει τῶν παιγνίων αὐτῶν τρέχον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τοῦ κλωβοῦ εἰς τὸ ἕτερον καὶ προσέρον μετὰ τῶν αὐτῶν ζωηρῶν φωνῶν τὰς αὐτὰς φωνὰς τῶν παιδιῶν.

Διήλθον πλεῖστον χρόνον μελετῶν τὸ πτηνὸν τοῦτο, οὕτως ἢ νοημοσύνη συντελεῖ εἰς ἐπίφυσιν τοῦ προβλήματος τοῦ τεθέντος ὑπὸ τοῦ μαρκησίου Ναδαίγγαχ ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὄρους ἐν τῇ μελέτῃ τῇ τιτολοφορουμένην Νοημοσύνη καὶ ὁρμὴ μ. φ. τ. ο. ν.

«Ὁ ἀναγνώστης δύναται οὕτως νὰ καθορίσῃ ἐὰν ἡ νοημοσύνη εἶναι ὁ κύριος χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου· ἐὰν διὰ ταύτης ἄβυσσος ἀνοίγεται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ζῴων ἢ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ζήτημα ἀπλοῦ ποσοῦ· ἐν ἄλλαις λέξεσι, ἐὰν ἡ ἀνθρώπινος νοημοσύνη διαφέρει καθ' ὅλου ἢ μόνον κατὰ ποσότητα τῆς τῶν ἄλλων ὄντων».

